

ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΜΕΤΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

του Αναστασίου Στάμου, Διευθυντού ΕΠΑΛ Λευκάδος

(Σύντομος οδηγός από τις ενημερώσεις σε μαθητές της Γ' Γυμνασίου)

Όταν η εννεάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση τελειώνει, καλό είναι οι νέοι να συνεχίζουν τις σπουδές προς απόκτηση επαγγελματικού πτυχίου. Βεβαίως, κάθε κοινωνία χρειάζεται εργατικό προσωπικό, αλλά όταν υπάρχει και ένα πτυχίο, μπορείς να ελπίζεις σε μια καλύτερη θέση. Άλλωστε, «μάθε τέχνη κι άστηνε, κι αν πεινάσεις πιάστηνε», λέει η λαϊκή σοφία. Παρουσιάζουμε πρώτα μια σύνοψη περί Ελληνικής Παιδείας και Εκπαιδύσεως, και δίδουμε ακολούθως στοιχεία που οφείλει να γνωρίζει σήμερα ο απόφοιτος Γυμνασίου για τα επίπεδα των πτυχίων και την σχέση τους με την ιεραρχία στην εργασία.

Ο μεγάλος Γερμανός Φιλολόγος Βέρνερ Γαίγκερ, ο οποίος έγραψε τρίτομο μνημειώδες έργο περί Παιδείας, γράφει ότι «Παιδεία είναι η μόρφωσις του Έλληνοσ Ανθρώπου!»! Δηλαδή, το πώς θα γίνει ο άνθρωπος Έλληνας. Ο θείος Σωκράτης λέγει, ότι με την Παιδεία οδηγούμε την Ψυχή και τον Νου του ανθρώπου να ατενίσει το ΑΓΑΘΟΝ. Και μάλιστα, «τήν τῆς ψυχῆς αὐγὴν εἰς αὐτὸ ἀποβλέψαι, τὸ πᾶσι φῶς παρέχον, καὶ ἰδόντας τὸ ἀγαθὸν αὐτό, παραδείγματι χρωμένους ἐκείνῳ, καὶ πόλιν καὶ ἰδιώτας καὶ ἑαυτοὺς κοσμεῖν τὸν ἐπίλοιπον βίον». Δηλαδή, ΠΑΙΔΕΙΑ και ιδανική κοινωνία ανθρώπων συναρτώνται άμεσα, κατά τα ελληνικά φωτεινά πρότυπα, τα οποία δυστυχώς έχουμε απεμπολήσει.

Σκοπός λοιπόν της Εκπαιδύσεως οφείλει να είναι πρωτίστως ο νέος να γίνει «καλός καγαθός πολίτης». Η Εκπαίδευση οφείλει να έχει διδασκαλία τοιούτων μαθημάτων, καθώς και ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα τέτοια, ώστε οι μαθητές να ασκούνται και να μαθαίνουν τις ΑΡΕΤΕΣ που κοσμούν την πόλιν και τους πολίτες: «Σωφροσύνην καὶ κοσμιότητα, μεγαλοπρέπεια καὶ εὐταξία, ἀνδρεία, καρτερία, φιλοτιμία. Πάντα γάρ ταῦτα ἄξια λόγου Ἑλλήσιν», όπως γραφόταν στην προμετωπίδα του Αναγνωστικού της Γ' Δημοτικού του 1900!

Από την Φιλοσοφία περί Παιδείας περνάμε λοιπόν στην Εκπαίδευση. Οφείλουμε να αναπτύξουμε συμμετρικά σώμα, ψυχή και νου στον Έλληνα Άνθρωπο. Το Σώμα οι Έλληνες ανέπτυσσαν με την Γυμναστική. Δηλαδή εκτός από τα Μαθήματα – Ανάγνωση και Γραφή, Ποίηση και πεζό Λόγο, Γραμματική, Αριθμητική – είχαν και εκπαίδευση εκτός αιθούσης (ιππασία, τοξοβολία, ακοντισμό, κολύμβηση, πάλη, κυνήγι κατά γην και θάλασσαν, όρχηση-χορό). Σήμερα, καθηλώνουμε τις περισσότερες ώρες τα παιδιά στο θρανίο, υπερτροφοδοτώντας τον αδιαμόρφωτο νου τους με «βαρεία» ύλη.

Την Ψυχή αναπτύσσει η Μουσική. Μας διαφεύγει ότι η ίδια η ελληνική γλώσσα έχει μουσική δομή. «Τὸ μέλος ἐκ τριῶν ἐστίν συγκείμενον, λόγου τε καὶ ἁρμονίας καὶ ρυθμοῦ. Τῇ δὲ τῆς κινήσεως τάξει ρυθμὸς ὄνομα. Τῇ δὲ αὖ φωνῇ τοῦ τε ὀξέος ἅμα καὶ βαρέος συγκεραυνυμένων ἁρμονία ὄνομα. Καὶ μὴν τὴν γε ἁρμονίαν καὶ ρυθμὸν ἀκολουθεῖν δεῖ τῷ λόγῳ». Αλλά, πετάξαμε ως άχρηστα βαρείες και οξειές, μακρά και βραχέα, ώστε κινδυνεύουμε να μοιάσουν οι νέοι μας με τους «Ποσειδωνιάτες» (του Καβάφη).

Τον Νου αναπτύσσουν τα Μαθηματικά και η Φυσική. Όμως, προσοχή, τα Μαθηματικά μαζί με την Γεωμετρία και την Αστρονομία εδιδάσκοντο συστηματικά μετά τα 16 έτη, όταν είχε ολοκληρωθεί η μυέλωση των νευραξόνων του νοητικού τμήματος του εγκεφάλου, του εγκεφαλικού φλοιού. Άρα, η «βαρεία» ύλη, ο όγκος των μαθημάτων, η δυσκολία των προβλημάτων οφείλει να συμβαδίζει με τα στάδια μυελώσεως του εγκεφάλου, πράγμα που δεν τηρούν οι ιθύνοντες σήμερα, παρα-βιάζοντας την φύση του παιδιού, με τα γνωστά ολέθρια αποτελέσματα. Συγχρόνως, έχει απαλειφθεί το ουσιαστικό μέρος της διδασκαλίας, που οδηγεί στην ευταξία και στις κυριότερες άλλες αρετές (ώστε φθάσαμε να μιλάμε για ...σχολική βία)! Γραμματικοί κανόνες και Ορθογραφία στην Γλώσσα (το άρτιο λογισμικό νοήσεως αιώνων προόδου του Γένους) έως τα παρατακτικά προστάγματα των Γυμναστικών ασκήσεων (νοητική πειθαρχία και συντονισμός) ερρίφθησαν στον «καιάδα» της ασχετοσύνης, οπότε ανερωτώμεθα σήμερα πώς θα εμπνεύσουμε στοιχειώδεις κανόνες ευταξίας στους νέους...

.....

Μετά το Γυμνάσιο αρχίζει το τριτάξιο Λύκειο. Ο απόφοιτος Γυμνασίου μπορεί να επιλέξει την Α' τάξη του Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ) ή την Α' τάξη του Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑΛ). Έχει όμως την δυνατότητα στην Β' τάξη να αλλάξει τύπο Λυκείου, ή να φοιτήσει στην Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑΣ) προς απόκτηση μόνο επαγγελματικού Πτυχίου. Δηλαδή, ουσιαστικά η τελική επιλογή του νέου γίνεται σήμερα πριν από την Β' τάξη Λυκείου. Το ΓΕΛ χορηγεί Απολυτήριο και παρέχει ισχυρό βασικό υπόβαθρο θεωρητικών γνώσεων. Όστε αποτελεί την πύλη προς τις Επιστήμες και την Τεχνολογία, μέσω πανελληνίων εξετάσεων για εισαγωγή σε ΑΕΙ (επίπεδο πτυχίου 5) ή ΑΤΕΙ (επίπεδο πτυχίου 4 – ενδεικτικά αναφέρονται οι αριθμοί διότι θα αλλάξουν). Οι ανώτερες αυτές σπουδές οδηγούν σε θέσεις Προϊσταμένων και Διευθυντών στην ιεραρχία της εργασίας. Το υπόβαθρο των θεωρητικών γνώσεων που παρέχει το ΓΕΛ είναι ζωτικής σημασίας για τους νέους, αφού ενδέχεται να χρειαστεί να αλλάξουν πολλά επαγγέλματα στην ζωή τους λόγω ραγδαίων αλλαγών και τεχνολογικών εξελίξεων. Έτσι ο νέος καταφέρνει να προσαρμόζεται γρήγορα στο καινούργιο εργασιακό περιβάλλον, μέσω συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.

Το ΕΠΑΛ έχει μεν το πλεονέκτημα, ότι χορηγεί συγχρόνως και Απολυτήριο Λυκείου και επαγγελματικό Πτυχίο (επιπέδου 3, όπως και η ΕΠΑΣ), αλλά το θεωρητικό υπόβαθρο είναι χαμηλότερης στάθμης. Έχει πολλά μαθήματα ειδικότητας και οι μαθητές ασκούνται σε αντίστοιχα Εργαστήρια. Αποτελεί την πύλη προς τις Τέχνες και τα μεσαία επαγγέλματα. Συγχρόνως μέσω πανελλαδικών εξετάσεων (σε τέσσερα αντί έξι μαθημάτων του ΓΕΛ) δύνανται να εισαχθούν οι απόφοιτοι στα ΑΤΕΙ (όχι όμως απευθείας στα ΑΕΙ). Η ΕΠΑΣ δεν έχει καθόλου θεωρητικά μαθήματα, λειτουργεί δε σε απογευματινή βάρδια με μειωμένο ωρολόγιο πρόγραμμα σπουδών (πεντάωρο αντί επτάωρο).

Στην ιεραρχία της Εργασίας το πτυχίο επιπέδου 3 (του ΕΠΑΛ και της ΕΠΑΣ) είναι του Τεχνικού (ή Εργοδηγού όπως λέγαμε παλαιότερα). Το ίδιο πτυχίο (επιπέδου 3+) αποκτά και όποιος φοιτήσει στα ΙΕΚ (τα μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης), αφού όμως δώσει επιτυχώς εξετάσεις πιστοποίησης εφ' όλης της ύλης.

.....

Στην Λευκάδα λειτουργούν τέσσερεις ειδικότητες στο ΕΠΑΛ και τρεις στην ΕΠΑΣ. Στο ΕΠΑΛ έχουμε: Τεχνίτες Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Κατασκευών, Τεχνίτες Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων, Τεχνικούς Πληροφορικής και Δικτύων Η/Υ, καθώς και Υπαλλήλους Τουριστικών Επιχειρήσεων. Αν αυξηθεί το μαθητικό δυναμικό μπορεί να λειτουργήσουν και άλλες ειδικότητες.

Το απόγευμα στην ΕΠΑΣ έχουμε: Θερμοϋδραυλικούς και Συντηρητές Κεντρικής Θέρμανσης, Τεχνίτες Αμαξωμάτων Αυτοκινήτων, και Τεχνίτες Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων.

Περιμένοντας την νέα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και την θέσπιση του Τεχνολογικού Λυκείου, καταλήγουμε, συνοψίζοντας τα βασικά κριτήρια επιλογής επαγγέλματος. Πρέπει το επάγγελμα που διαλέγουμε να μας αρέσει, να το αγαπάμε, να μας ταιριάζει, ανιχνεύοντας συγχρόνως τις ικανότητες και τις φιλοδοξίες μας. Προσέχουμε επίσης να μην είναι κορεσμένο, να έχει δηλαδή ζήτηση. Για τον σκοπό αυτό υπάρχει ειδική υπηρεσία στην Δ/νση Β/θμιας Εκπ/σης, το ΚΕΣΥΠ (Κέντρο Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού).